

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 490/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť D. K., M., t. č. vo väzbe Ž., zastúpeného advokátom JUDr. M. B., M., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 23 T 36/2012 a jeho uzneseniami z 12. apríla 2012, 29. mája 2012 a 26. júla 2012 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 69/2012 a jeho uznesením z 19. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. augusta 2012 doručená sťažnosť D. K., M., t. č. vo väzbe Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť

zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 T 36/2012 a jeho uzneseniami z 12. apríla 2012, 29. mája 2012 a 26. júla 2012 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 69/2012 a jeho uznesením z 19. júna 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je na základe obžaloby Okresnej prokuratúry Martin (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 2 Pv 40/2012 z 2. apríla 2012 podanej okresnému súdu 3. apríla 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 23 T 36/2012 väzobne trestne stíhaný pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Ešte pred podaním obžaloby okresnému súdu sťažovateľ 20. marca 2012 požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Svoju žiadosť neskôr doplnil žiadosťou o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. O týchto žiadostiach okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 23 T 36/2012 z 12. apríla 2012 tak, že ich zamietol. Zároveň okresný súd podľa § 238 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby.

Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením č. k. 3 Tos 36/2012-184 z 24. apríla 2012 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu trvalo neprimerane dlho, pretože *„začalo dňa 20. 03. 2012 a skončilo 24. 04. 2012... teda trvalo 35 dní“*.

Sťažovateľ tvrdí, že „*Podstatnú časť tejto doby predstavovala ničím neodôvodnená nečinnosť vyšetrovateľa OR PZ v Martine a prokurátora Okresnej prokuratúry v Martine, ktorí predložili spisový materiál so žiadosťou sťažovateľa... Okresnému súdu v Martine po 14 dňoch od jej podania...*

Okresný súd Martin o žiadosti... rozhodol po 9 dňoch od predloženia spisu a Krajský súd v Žiline po 12 dňoch.

Neprimeranú dĺžku konania o žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby ako aj závažné pochybenie vyšetrovateľa a prokurátora pri predkladaní vyšetrovacieho spisu súdu, však ani Okresný súd Martin ani Krajský súd v Žiline nebrali do úvahy ako porušenie základných práv...“.

Sťažovateľ navyše vytýka okresnému súdu, že „*vôbec neodôvodnil svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu sťažovateľa o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka*“, preto považuje toto rozhodnutie za nepreskúmateľné a za také, ktoré nespĺňa základnú požiadavku na riadne odôvodnenie.

Zo sťažnosti podanej ústavnému súdu ďalej vyplýva, že sťažovateľ 18. mája 2012 podal ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň požiadal o nahradenie väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktoré však okresný súd na hlavnom pojednávaní 29. mája 2012 uznesením zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením č. k. 3 Tos 69/2012-236 z 19. júna 2012 zamietol.

Sťažovateľ zastáva názor, že zo strany krajského súdu „*opäť došlo k neprimeranému a ničím neodôvodnenému zásahu – porušeniu práv sťažovateľa*“, a to tým, že druhostupňový súd „*opomenul*“ konať včas a urýchlene.

Dňa 4. júla 2012 podal sťažovateľ ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, preto „*Okresný súd Martin nariadil vo veci vykonať výsluch sťažovateľa k tejto žiadosti dňa 24. 07. 2012, t. j. 20 dní po podaní žiadosti... Súd pritom už pri odročení hlavného pojednávania... 21. 06. 2012 určil termín hlavného pojednávania na 26. 07. 2012.*

Z uvedeného je zjavné, že termín výsluchu sťažovateľa nariadený na 24. 07. 2012 bol určený len formálne, pretože ak malo byť o dva dni neskôr vykonané pojednávanie nedalo sa očakávať..., že by jeho žiadosti súd vyhovel. Aby sťažovateľ zabránil zopakovaniu situácie po podaní predchádzajúcej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu (kedy kvôli rozhodovaniu Krajského súdu v Žiline o sťažnosti sťažovateľa Okresný súd Martin odročil už nariadené hlavné pojednávanie), sťažovateľ vzal svoju žiadosť o prepustenie z väzby z 04. 07. 2012 späť.“.

Na hlavnom pojednávaní 26. júla 2012 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým uznal sťažovateľa vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie a zároveň znova požiadal o prepustenie z väzby na slobodu alebo o jej nahradenie dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okresný súd uznesením sp. zn. 23 T 36/2012 z 26. júla 2012 túto žiadosť sťažovateľa zamietol, avšak podľa názoru sťažovateľa okresný súd „*V odôvodnení... neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali trvanie väzby sťažovateľa.*“.

Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej do podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo rozhodnuté.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd a krajský súd „*svojou neospravedlnenou nečinnosťou a ďalej tým, že takúto nečinnosť a zlú organizáciu práce nepovažovali za porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa porušili právo sťažovateľa na garantovanie osobnej slobody a záruk proti možnému neústavnému obmedzeniu osobnej slobody. Takisto absencia riadneho odôvodnenia rozhodnutí Okresného súdu Martin predstavuje nezákonný a neústavný zásah do práva na riadne preskúmateľné väzobné rozhodnutie.*

Tieto štátne orgány porušili svoj záväzok urýchlene a prednostne vybavovať väzobné veci daný § 2 ods. 6 Trestného poriadku ako aj povinnosť v každom štádiu trestného konania urýchlene a dôsledne skúmať existenciu dôvodov väzby...“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 23 T/36/2012 uzneseniami zo dňa 12. 04. 2012, 29. 05. 2012 a 26. 07. 2012 porušil čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa v súvislosti s právom sťažovateľa na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby, na rozhodnutie o zákonnosti väzby v súlade s konaním ustanoveným zákonom a s právom na obhajobu a v súvislosti s právom na zákonné a preskúmateľné väzobné rozhodnutie.

Krajský súd v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn.: 3 Tos/36/2012 uznesením z 24. 04. 2012, sp. zn.: 3 Tos/69/2012 uznesením zo dňa 19. 06. 2012 porušil čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd sťažovateľa v súvislosti s právom sťažovateľa na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby, na rozhodnutie o zákonnosti väzby v súlade s konaním ustanoveným zákonom a s právom na obhajobu.

Okresný súd Martin je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Okresnému súdu Martin ihneď prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu.

Okresný súd Martin a Krajský súd v Žiline sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa vo výške 323,50 EUR na účet JUDr. M. B., advokáta so sídlom v M... do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5

ods. 3 a 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 T 36/2012 a jeho uzneseniami z 12. apríla 2012, 29. mája 2012 a 26. júla 2012 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 69/2012 a jeho uznesením z 19. júna 2012.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 T 36/2012 a jeho uznesením z 12. apríla 2012 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012, ústavný súd poznamenáva, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia

opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti a jej príloh, k zásahu do práv sťažovateľa malo dôjsť postupom všeobecných súdov v konaní, v ktorom sa rozhodovalo o jeho väzbe a ktoré bolo ako celok skončené vydaním druhostupňového rozhodnutia – uznesenia č. k. 3 Tos 36/2012-184 z 24. apríla 2012. Týmto dňom nadobudlo právoplatnosť tak rozhodnutie druhostupňového súdu, ako aj prvostupňového súdu. Podľa zistenia ústavného súdu toto rozhodnutie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 25. apríla 2012 (jeho obhajca zásielku neprevzal a táto bola okresnému súdu vrátená 18. mája 2012). O prípadnom porušení svojich práv sa teda sťažovateľ dozvedel 25. apríla 2012 a od tohto dátumu mu začala plynúť zákonom ustanovená dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola napísaná 8. augusta 2012, na poštovú prepravu daná 9. augusta 2012 a ústavnému súdu doručená 13. augusta 2012, ústavný súd nemal žiadnu pochybnosť o tom, že lehota na podanie sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľovi uplynula pred jej podaním.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy) a práva na slobodu (čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 T 36/2012 a jeho uznesením z 12. apríla 2012 a postupom krajského súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. 3 Tos 36/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012 odmietol už po jej predbežnom prerokovaní ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podanej 18. mája 2012 ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ v tejto súvislosti namietal predovšetkým nedodržanie práva na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 69/2012.

V ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a v čl. 5 ods. 4 dohovoru týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (obdobne sp. zn. III. ÚS 7/00, II. ÚS 520/2011).

Ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku. Požiadavku neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby ustanovuje výslovne § 79 ods. 3 Trestného poriadku, v ktorom sa uvádza, že o takej žiadosti sa musí rozhodnúť bez meškania.

Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 7/00, v ktorom sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru, okrem iného uviedol, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne I. ÚS 18/03).

Požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru teda nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota

konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24, a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55).

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybnit' zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. novembra 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. decembra 2000, § 33 – § 36, mutatis mutandis I. ÚS 18/03).

Ako sám sťažovateľ v sťažnosti uviedol, žiadosť o prepustenie z väzby podal 18. mája 2012.

Podľa zistenia ústavného súdu táto žiadosť sťažovateľa bola okresnému súdu doručená 22. mája 2012. Okresný súd o nej rozhodol 29. mája 2012 a 4. júna 2012 bolo rozhodnutie doručené sťažovateľovi (30. mája 2012 bolo doručené jeho obhajcovi). Sťažnosť proti tomuto uzneseniu podal obhajca sťažovateľa osobne 30. mája 2012. Krajskému súdu bol spisový materiál na rozhodnutie o opravnom prostriedku predložený 11. júna 2012. Krajský súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol 19. júna 2012 a sám svoje rozhodnutie doručoval. Sťažovateľ ho prevzal 20. júna 2012 a jeho obhajca 21. júna 2012.

Z uvedeného prehľadu úkonov vykonaných všeobecnými súdmi v rámci konania o osobnej slobode sťažovateľa vyplýva, že okresný súd o žiadosti sťažovateľa z 18. mája

2012 konal celkovo 20 dní (od doručenia žiadosti 22. mája 2012 po predloženie veci druhostupňovému súdu 11. júna 2012) a krajský súd 10 dní (od doručenia súdneho spisu okresným súdom 11. júna 2012 po doručenie rozhodnutia sťažovateľovi a jeho obhajcovi 21. júna 2012).

Ústavný súd konštatuje, že tak okresný súd, ako aj krajský súd rozhodovali o žiadosti sťažovateľa o prepustenie do jedného mesiaca na jednom stupni.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Vzhľadom na to, že ani na prvostupňovom súde, ani na súde druhého stupňa doba konania nepresiahla judikatúrou akceptovanú dobu jedného mesiaca väzobného konania na jednom stupni všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. Napokon sťažovateľ namietal porušenie ním označených práv aj uznesením sp. zn. 23 T 36/2012 z 26. júla 2012, ktorým okresný súd zamietol tak žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj jeho žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažovateľ rozhodnutiu vytýka, že „*V odôvodnení uznesenia... súd neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali trvanie väzby sťažovateľa.*“.

Ústavný súd k tejto námietke uvádza, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv.

Ako z obsahu sťažnosti vyplýva, proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 23 T 36/2012 z 26. júla 2012 podal sťažovateľ riadny opravný prostriedok (sťažnosť), o ktorom podľa zistenia ústavného súdu rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 101/2012. Krajský súd v rozsahu svojho preskúmavacieho oprávnenia ako druhostupňového súdu bol oprávnený a v podstate aj povinný v prípade zistenia zásahu prvostupňového súdu do základných práv a slobôd sťažovateľa týmto právam a slobodám poskytnúť ochranu.

Preto, vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec ústavný súd poznamenáva, že krajský súd uznesením č. k. 3 Tos 101/2012-324 z 23. augusta 2012 uznal sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu z 26. júla 2012 za dôvodnú a napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil a sťažovateľa podľa § 72 ods. 1 a § 79 ods. 3 Trestného poriadku prepustil z väzby na slobodu.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá a rozhodovanie o ďalších jeho požiadavkách je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo, bolo bez právneho významu sa týmito zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2012